

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Elfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
3 óra	3 K.	3 óra	4.50 K.
6 óra	6 K.	6 óra	9 — K.
12 óra	12 K.	12 óra	18 — K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Kiosztásdíj és kézbesítési díj:

Személyes levélben:

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Feladó szerkesztő és lapfőigazgató: **Baranyay Lajos.**

A leány- középiskolákról.

A középfokú leányoktatás megszervezésének égető szükségét semmi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy hazánk összes felsőbb leányiskolái nyomban megkezdték az átszervezkedést még az iskolai év elején. Oly mohósággal kaptak a reform után, mint az elütközött szomszár a víz után. Az a gyönyörű, széles perspektíva, mely a nőnevelés előtt megnyílt, egyaránt biztosítja, úgy a némes tradíciók ápolását, valamint az újidők támasztotta új nevelési igények kielégítését.

Az 1916. év júl. ban megjelent kultuszminiszeri rendelet megengedte, hogy a felsőbb leányiskolák gimnáziummal, illetőleg felső kereskedelmi iskolával egészítsék ki magukat, egyben felszólította a nevezett iskolákat, hogy fölöttes hatóságuk útján ezirányú elhatározásukról mult év dec. végéig tegyenek jelentést. A 35 felsőbb leányiskola közül csak három nem döntött még jóvája felől: a mezőfűri, békéscsabai és a székesfehérvári.

A nyilatkozott összes állami iskolák (egy budapestinek kivételével) a gimnáziumot kérték kiegészítésül. Három már a jelen évre meg is kapta: Pozsony, Temesvár, Szeged. A nem állami felsőbb leányiskolák közül négy nyitott az idén gimnáziumot: Eger, Pécs, Miskolc és Budapest I. kerülete. A nagyváradi Szt. Orsolya-rend új leányközépiskolát nyitott az idén az I. osztállyal. Kassán r. kath., Kőszegen ág. ev. leánygimnáziumot terveznek.

Érdekes momentum a felső leányiskolák e korszakos átalakulásában az, hogy valóságos mohósággal kapnak a kereskedelmi iskola iránt alig érdeklődnek. A felsőbb leányiskolák tanerőinek országszerte oly imponálóan egységes állásfoglalása a gimnázium mellett a legbeszédesebb dokumentuma az iskolai pus életre-

A déli vasuti gépgyár munkásai.

A déli vasuti gépgyár kulturértéket képviselő munkásosztályának sorsát mindenkor baráti figyelemmel szokta kísérni a Fejérmegyei Napló. Volt idő, amikor e társadalmi osztály egyes tagjainak túlhajtott agresszivitása s a részünkről ezt követő kritiká gyenge választó falakat ékelt a kölcsönös megértésbe, ez azonban csak nyári szünetnek volt tekinthető s ma már e fajta égi háborúk és villámlások nem igen zavarják a közös horizontot. Különösen a háború alatt lett kölcsönösebbé a megértés és épen ebben az időben is volt leginkább szélesebb arra, hogy néha-néha bepillantsunk a szép, hatalmas, modern gépgyártelepnek üvegvető alá, ahol a munkások százainak szorgalmas keze serénykedik, hogy a vasat megfelelőhessen nagyfontosságú hadi-kötelességének.

Mintegy évvel ezelőtt írta meg a Fejérmegyei Napló, hogy ezeknek a serénykedő kezek munkáján valami idegesség látszik. Valami háborgatja bensőjüket, arcuk elégedetlenségéről beszél. Részletesen ismertették akkor a munkásság kiváltságait, amelyek miatt eltérések vannak a vezetőséggel szemben. A százelérendszert nem kapják meg a kérésüket s ebből az a helyzet áll elő, hogy az a munkás, ahinek mindennemű megélhetése sok százszorossal megrágotul, nem tud annyit keresni, mint az olcsóbb, békés időben. A déli vasuti munkásai sokféle módszerrel próbálkoztak sorsukon segíteni s bizonyos mértékben célt is értek, mert a vasut igazgatósága több engedményt adott. Mindez azonban nem foglalta magában a teljes kérelmet.

A munkások most újabb kérik, a régi követelésük teljesítését kérik. Nem erőszakoskodnak, nem strajkolnak, nem szédnek elő homli tulzott szociáldemokráia állárokot, hanem meggyőződött igazuk tudatában, imponálóan felemelő nyugodtsággal és öntudatú való komolysággal állnak elő a kéréssel. És azt hisszük, hogy épen ez lesz egyik legértékesebb bizonyíték, amelynek hatása alatt kielégítést nyernek. No meg a vasut igazgatósága, első sorban új vezérigazgatója is abból a szociális érzékű emberekből való, aki értékelni tudja a komoly munkát. E két tényezőből biztosra, határozottan reméljük, hogy a legközelebbi idő által a megelégedett emberek kezét mozgatták a gépek kerekait a déli vasuti gépgyárban.

valóságának. Mert lehetetlen, hogy ez a nagy testület, amely egy félszázad óta tartja kezét a hazai nőnevelés útjerein, tévedne ennek életszükségletei megítélésében.

Hogy Kőszeg ág. ev. felső leányiskolája, melynek az idén csak 93 növendéke van, jövőre gimnáziumot szándékozik nyitani; hogy anyiregyházi, melynek eddig nem is volt felsőbb leányiskolája, jövőre gimnáziumot tervez, hogy Nagyvárad, Pécs meg is nyitotta r. kath., Miskolc, Debrecen ref. jelleggel, hogy Kassa és még anyai más küzd érte: nem lehet febris gimnasialis, — a gimnázium iránti láz, hanem a nőnevelés megértett szükségége.

A nemzeti hagyományok önfentartási törekvését látom ebben. Talán ösztönserő felkészülés ez világfelfogások harcára, talán soká pihent s összegyülemlt szellemi energiák uttórése és e történelmi idők igényeinek egyik megnyilvánulás formája.

De bármint legyen is, az

egy bizonyos, hogy a felsőbb leányiskolák országos tanártestületének egységes nyilatkozása nem véletlen. Az egyes iskolák egymástól függetlenül fontolták meg a nőnevelés jövő szükségleteit, jelen hiányait. S midőn ez az 500—600 tagú intelligens, a leánynevelésnek élő pedagógus testület a gimnázialis irányt jelölte meg, mint a női léleknek legmegfelelőbb iskolatípust, tulajdonképpen a nőnevelés életszükségeinek, igényeinek azonosságát, közösséget, egyetemes voltát állapította meg.

A felsőbbleányiskolának gimnáziummal való kiegészítése finánciális nézőpontból sem terhesebb a kereskedelmi irányzatnál. Nem régen e helyen rámutattam arra, hogy a különbözet alig valami. A kultur-miniszternek 1915. aug. 1-én kiadott rendelete pedig e csekély kiadástöbbletet is előreláthatóan meg fogja szüntetni.

Az Orsz. Ipari és Keresk. Oktatási Tanács u. l. javaslatát tájékoztat a kormányzat

elő a felső keresk. iskolának négy évfolyamúvá való átszervezése céljából. A miniszterium a javaslatot elfogadta s csak a háború akadályozta meg annak életbeléptetését. De a „jelenlegi helyzet jobbrafordul-tával életbeléptethető lesz“, mondja a rendelet.

Ennek pedig legvalószínűbb következménye az, hogy a felsőkereskedelmi leányiskolákat is előbb-utóbb megtoldják egy évvel. E szerint a négy-éves közös tagozatot akár gimnázialis, akár kereskedelmi irányban építik is ki: ugyanannyi t. i. négy osztály ellátása terheli meg a fenntartó hatóságot. Ezzel pedig teljesen megszűnik minden különbségkülönbség a kétféle iskola-típus között.

Ez a körülmény csak növeli azoknak az általam a nem régen részletezett ideális és gyakorlati argumentumoknak döntő erejét, amelyek a felső leányiskoláknak, gimnáziummal történő mielőbbi kibővítését elengedhetetlenül szükségessé teszik.

Lityán Viktória

a felső leányiskola tanárnője.

Kacagni kell, pedig rossz kedvünk van.

Kinek is lehetne jó kedve ebben a nyomorúságos, kiuzsárazott, listtelen világban? Kégyellenül érezzük a háború súlyát, hát persze, hogy nyomott az emberek kedélye. Mikor azonban az alábbi sorokat olvassuk egyik, öblös hangjáról könia-ment esti újságban, mégis kacagnunk kell. Mosolyt kényszerítenek az ember arcára, mert ilyen jó és rossz viccet, humort gunyt, satírtak nem olvastunk, nem hallottunk a háború alatt. A humor értéke főleg abban van, hogy az ember az esztelen esztiség, amely napnak szoroti látatni magát, komoly ábránattal írja a mondókáját. Meggyőződésből is-e? Ugyan ne viccelődjünk még jobban. Itt pedig ilyesmiket:

Öt delegátus kiküldésére kapott felhatalmazást a Nemzetközi Hódító a magyarországi

Egyes szám ára 4 fillér.

A harctéren a katonai munició nélkül tehetetlen, ennek hiányában halál, fogság, avagy csufos megadás a sorsa. Az itthon küzdők municiója a liszt. Ha ez nincs, akkor mi tehetetlen, legyőzöttük vagyunk. E nagyjentőségű hadiszerepből pedig már nagyon kevés van. A még meglevő liszttel csakis a zsugoriságig menő takarékoság mellett tudunk kijönni. Vigyázzunk tehát, hogy csufos befejezésre ne kényszerítsük a nemzet hallatlan áldozatos küzdelmét.

szociáldemokrata párt, mely Bokányi Dessőt, Buchinger Manót, Garami Ernőt, Kunfi Zsigmondot és Weltner Jakabot biztat meg azzal, hogy a magyarországi szociáldemokráciát a stockholmi konferencián képviselje.

Jó forrásból eredő svájci és hollandiai értesülések szerint a semleges szocialista pártvezetőségek is igen nagy bizalommal tekintenek a magyarországi szociáldemokraták stockholmi szereplésére. Általános vélemény szerint a magyarországi szocialisták, akik a világháború során egészen a legutóbbi időig nem vettek részt semmiféle háborus vagy politikai demonstrációban, elsősorban vannak hivatva arra, hogy a német-francia és német-angol ellentétek elsimításának feladatát vállalják és a delegáltak szerencsés megválasztása még csak fokozza a magyarországi szocialisták hasznos és eredményes munkásságába vetett bizalmat.

Hát biz ezzel bármely vicc-ujás is díjat nyerhetne. Bokányi — Buchinger — Garami — Kunfi — Weltner társaság stockholmi szereplésére iránt a kölföld nagy bizalommal tekint. Bizonyára azért, mert a háború alatt nem vettek részt semmiféle háborus demonstrációban, hanem kizárólag mulattatták az elvtársaitak hotenkint a különböző szakszervezetekben. Minden vasárnapra 8—10 „világpostával” és szociáldemokrata hölgyek „szépségversenyével” egybekötött táncmulásokat rendeztek. Ez biz gyönyörű háborus tevékenység volt; feltétlenül megérdemlik, hogy különös bizalommal tekintsenek stockholmi szereplésükre. Még kitelik tőlük, hogy ott is rendeznek egy kis „együttés táncot” a svéd elvtársakkal.

Mondják őszintén, lehet ezeket a vezéreket egyáltalában komolyan venni? Lehet ezekről ilyen kacagtató dolgokat komolyan írni? Nem restelik magukat a szociáldemokraták ezért a felháborító és visszataszító háborus viselkedésért? Nem veszik észre, hogy teljesen lejárták magukat? És ezt egyedül a vezetőiknek köszönhetik.

Mi végtelenül sajnáljuk a szociáldemokrata munkásokat. Tőlük szebb, öntudatosabb kultörkevesséket szeretünk volna látni a világ nagy átalakulásakor. És ők — megbocsáthatatlan bűnük — paprikajanoskiká és fajanokkiká engedik magukat degradálni.

Előleg az új termésre.

Egy egész hónappal megkeésve jelent meg a kormány rendelete az 1917. évi termésre adandó előlegek rendezése céljából. A gazdák tavalyi már április hó első hetében megkapták ezt a rendeletet, melyet most végre a gazdák sürgötésére kiadtak.

E rendelet megfelel a tavalyi hasonló rendelet intézkedéseinek. Vagyis tilos és semmis az oly szerződés, amely a lábón álló buza, roza, kétszeres árpa, zab köles, tengeri, hűvelyes és repce, adás-vételre vonatkozik. Egyedül a Haditermőny részvénytársaság bányamosai és általa felhatalmozott pénzüzetek adhatnak a termelőnek az új termésig előleget, a következő feltételek mellett:

1. A várható termésnek a termelő gazdasági és háztartási szükségletét meghaladó része erejéig és bezáróan csak 1917. évi július 25-ig; a tengeri termésre nézve pedig csak no-

vember 30-ig lehet hitelt adni.

2. Az előleg métermázsánként a buzánál 20 koronát, a rozsnál kétszeresnél, árpánál, zabnál, kölesnél, tengerinél és repcenél 15 koronát meg nem haladhat.

3. Az előlegről a termelő kötelezvényt ad és nem tartozik kamattal, jutalék költség címén többet, mint az Osztrák-Magyar-Bank váltószámolási kamatlábát legfeljebb másfél százalékkal meghaladó kamatot fizetoi.

A rendelet a mai napon lép életbe. A haszonbérlőknek a bérbeadó hozzájárulását is meg kell szerezni az előleghoz. A hozzájárulás hiányában az előlegnyújtó fél kezességként felel a haszonbér erejéig, amennyiben a bérbeadó termésből kielégítést nem nyerhet. A rendelet ellen vétőket és azokat, akik a rendelet kijátszásán közreműködnek, hat hónapig terjedő elzárással és kétezer koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

Székesfehérvár közegészségügyi viszonyairól.

A város közegészségügyi állapotát ezután már nem a statisztikai számokból fogjuk megalkotni, mert a lakosság száma folyton apad, ugyanis a születési szám kisebbedik, a halálozási pedig nő, bárha semmiféle járvány nem volt, sőt a betegszám is csekély, mégis époly kedvezőtlennek kell jelezni a közegészség ügyét, mint az előző hónapokét. A statisztikai számok figyelmen kívül hagyásával azonban kielégítőnek mondható. Az aggkór és tüdővész voltak az uralkodók. A vármegye északi részén előfordult hólyagos himlő esetek miatt az általános oltásokat már megkezdették.

Népesedési mozgalom.

Született 44 (1000 lakos után 1.20 százalék). Ebből törvényes 23, nő 18. Házasságon kívüli fi 2, nő 1. Ikerpár 1. Halvaszületett 3. Házasságkötés 15.

Meghalt 83, (1000 lakos után 4.27 százalék). Ezek közt fi 40, nő 43. Ebből 7 éven alul volt törvényes fi 8, nő 3. A polgári kórháznak 31 halottja. Közül 13 volt idegen, hős halált halt 4. A halálozások száma a születéseket 39-el mulják fölül, de ha a polgári kórházak 13 idegen halottját nem számítjuk, ugy a népesség apadása 26. A helybeli katonai kórháznak

29 halottja volt, köztük 5 orosz, 8 szerb és 1 montenegrói hadifogoly.

Nevezetesebb halálokok: veleszületett gyengeség 5, vörheny 1 (katonai), tüdőlob 4 (1 orosz), tüdővész 42 (köztük 7 idegen, 15 katonai, 3 orosz, 3 szerb és 1 montenegrói), guta 7, vízkór 9 (1 katonai, 1 orosz), elmebaj 3, aggkór 25, öngyilkosság 1, sebesülés 2, véletlen 2 (1 katonai).

Járványos betegségek.

A járvánnyá fajulható kórok állása: vörheny volt a múlt hónap maradekkel 9 eset, gyógyult 1, meghalt 1, maradt a kórházban 7. Difteritisz volt 1, meggyógyult. Más betegség nem volt.

Járványkórházban április 1-re visszamaradt 3, felvételtett 4, összesen 7, mind visszamaradt május hóra. Ápolási napok száma 111. Az eddigi 2.50 K ápolási napdíjat a helygymnizsterium tanácsi kérelemre 3.68 K-ra emelte fel, a kért 3.90 K-t nem engedélyezte.

A Vöröskereszt munkája.

A Magyar Vöröskereszt egyesület székesfehérvári választmánya által a DV. állomásán fenntartott pályaudvari kirendeltségére áprilisban érkezett 4493 sebesült és beteg katonai, itt maradt 976, tovább ment 3517, itteni kórházakból el-

ment 875, frissítőt kapott 5368, új kötést 192, gyógyszert 141, egyéb szerelvényt (bot, mankó stb.) 175. 1916. augusztus 3-tól a mai napig vasutón érkezett 400943 sebesült és beteg, itt maradt 84274, tovább ment 316669, itteni kórházakból vasutón elment 77614, frissítőt kapott 458034, új kötést 6061, gyógyszert 7773, egyéb szerelvényt 3993.

A város vízvezetése.

A vízvezeték vizének bakteriológikus vizsgálata semmi különös eltérést nem mutat, de egyes helyeken a bazi vezeték csapjai elvannak hanyagolva, nem tiszták. 56 helyről vett vizminta lett bakteriumokra kitenyészve, kört okozó csirák azonban nem találtak.

A vegyvizsgáló állomás.

A városi vegyvizsgáló állomás jelentése szerint április havában 25 tej, 1 tejfel, 12 paprika, 4 liszt, 1 zsír, 2 só és 1 élesztőminta került hivatalos vizsgálatra, ezek közül 7 volt hamisított, 15 százalék. Az eredmény kielégítő.

Az utipodgyások átvizsgálása.

Razzia a vonaton.

A közlelemzés biztosítása és a csempezett meggátalás érdekeben a legszigorubb ellenőrzést eszközlik, s az néha váratlanul lepi meg azokat, akik a rendelkezéseket kijátszani iparkodnak. Mert, hogy ilyenek nagy számban vannak, azt sajnos, nem igen kell bizonyítani. Egyes élelmes embekek utitáskáikban szépen elrejtve élelmickekkel szállítottak, s ez által nemcsak egyes helyektől vonják el a meglevőt, de az árakban is konkurenciát támasztanak.

Ezeknek a visszasságoknak és rendeltetkijátszásnak elejét veendő, a közlelemzési hivatal elhatározta, hogy vizsgálat alá veszi az úttazó publikum podgyászeit s egyéb csomagjait. A tervbe vett rendeletről már megemlékeztünk és megirtuk, hogy a vonatok hálóján elhelyezett csomagokat föl fogják bontogatni és ellenőrzés alá veszik, vajjon a diszes bőröndbe ing helyett nem liszt lapule, a kis kézi kosár nem tojással van e telve. Egyes vonalakon már meg is kezdtek az élelmiszerrazziát, s annak meglepő eredménye volt. A napokban váratlanul a közlelemzési hivatal ilyen razziát rendezett.

Utazás közben hatóságai megbizottak jelentek meg a kupékban

Senki el ne mulassa az
Apollo
legközelebbi irodalmi filmszenzációját.

JÓKAI

MIRE MEGVÉNÜLÜNK című örökbecsű remek művét megnézni.

és főlészóltatták a közönséget, hogy engedjen bepillantani. Ládaiba. Természetesen, a vizsgáló közegek megjelenése zavarba hozta az utazók egy részét. — Erre ugyanis senki sem volt elkészülve. Az első és második osztály utasai méltatlankodva nyitották föl a bőröndöket, s azok közül nem egy volt különösen gazdag, sőt izgató tartalma.

A harmadik osztályban volt a legnagyobb fölháborodás. Néhány vidéki asszony, háboru hízta kofa csomagjában nagyon értékes cikkeket fedeztek fel. A meglepett közönségnek nem volt ideje az árut elrejtetni, ha csak az ablakon nem akarta a kocsiból a sinek mentére dobni. Ezt azonban nem engedték meg a többi utasok, akiknek bőröndjeikben csak a maguk számára számt élelmiszer volt.

A razzia „szép” eredménnyel végződött. Tekintélyes mennyiségű listet koboztak el. A vizsgálat során elfogtak egy ügynököt, mert rendszeresen foglalkozott listecsempészettel. Az ügynök állan dőn nagy csomagokkal utazott és a csomagokban a legkeresettebb árukat vitte. Hónapokon keresztül zavartalanul üzte ezt a veszedelmes mesterséget, hónapokon keresztül garázdálkodott, míg len most hurokra került. A listecsempészt letartóztatták és megindult ellene a vizsgálat.

A közéletmezősi hivatal megbíztattal az elkobzott árukat lefogaltatták.

HIREK.

— Zita királyné születésnapja. Szerdán ünnepelte a magyar Székesfehérvári tisztelettel és rajongó szeretettel körülvelt királynéjának születésnapját. Ez alkalmából a székesegyházban hivatalos istentisztelet volt s azon a civil és katonai hatóságok is megjelentek. A város összes tanintézetében az az előadások szüneteltek s az ifjúság szent misén vett részt.

— Katonai kitüntetések. Az ellenséggel szemben tanúsított vitézségük és szolgálatuk elismeréséül a 17-ik honvédegyalozásnál a következők a bronz vitézségi éremmel lettek kitüntetve: Gyulas Imre, Heinbach Henrik, Kovács János-József, Pados Mihály, Szapszki Gyula, Borsányi Gyula, Kőszegi György, Kutas János, Lendenbach József, Nagy János, Santosi Mihály és Vargha Kálmán tizedesek, Dobos József, Gergely Lajos, Horváth János, Hozánc

Az orosz forradalom lángra még nem csillapul.

A béke feltétele német részről.

Hertling bajor miniszterelnök tudvalegőleg néhány nap előtt fontos hivatalos látogatást tett Bécsben. A miniszterelnöknek Münchenbe való hazatérése után a kormány hivatalos lapja, a Bayerische Staats-Zeitung feltűnő keltó cikket közöl a hadikárpótás kérdéséről. A cikk kijelenti, hogy Németországnak ellenségeivel meg kell egyeznie a fontos nyersanyagoknak olcsó áron való szállításáról, ugyiszintén el kell érnie azt, hogy a német kereskedelem a háboru előtti piacait lamet teljes mértékben vissza kapja. Németországnak vissza kell kapnia összes gyarmatait és esetleg kereskedelmi hajóit. Ezzel szemben a német nép lemond a hadikárpótásról, erre különben nincs szüksége, hiszen a német társadalom az eddigi hadikárpótások jegyzése alkalmával hatalmas aldozatokozáságról tett tanúságot.

Az orosz zavargások egyre jobban terjednek.

Péterváron kívül Moszkvában is voltak zavargások, ugyiszintén Kievdn és Odesszában is. A vidéki tüntetők is a békét követelték. A munkások és katonák pétervári bizottsága különben újabb kijelentésben tiltakozik az ellen hogy a fronton levő katonáknak a Dardanellák meghódításáról és a monarchia felosztásáról beszéljenek. A bizottság egyik ülésén Ceoldze nagyon erőlyes szavakkal követelte a területelhódítások és a hadikárpótás nélküli való azonnali békekötést.

Károly, Neubauer Ferenc, Majoros István, Káldi Sándor, Kertész János, Liska János, Pinterics János, Szabó Péter (Kisgyalán) és Szabó Péter övezetők, Keller Mihály, Csefő István, Enyeszti Mihály, Csibbia István, Mesits János, Molnár István, Gondos István, Párd Máté, Bugyik József, Szojka János, Pályi Ádám, Fokas György, Turi János, Péter Ferenc, Takács Imre, Sz. Kovács József, Uhlrich Ferenc, Weisz, Joákim, Ambras András, Bajmóczy Péter, Gechter György, Horváth Mihály, Illés István, Páka Béla, Pál György, Décsi József, Dechsler Ferenc, Eckert János, Frischhoff Imre, Kényér János, Órai István, Petriszku György, Végh Vince, Folya József, Bozsvary János, Csécs István, Guszlivan József, Kiss Gyula, Petron Izsák, Abele János, Horváth Imre, Gadási János, Kovács Kelemen, Muskovics József, Ruff István, Berta Márton.

— Elismerés vitéz honvédeknek. Gyakran tartanak szemlélt a 17. honvédegyalozásról, így gyakran van része a teljes elismerésben is. Legutóbb báró Karg lovassági tábornok, a honvédség hadsergeparancsnoka, előzőleg pedig gróf Marenzi fejezte ki az ezredszemle alkalmával legteljesebb elismerését vitéz honvédeknek, elsősorban László István alezredesnek, a pótzászlóalj kitanó parancsnokának. Tegnapi Pflanz-Balán vezérezeredestartott szemlést s dicsérete meg a legmelegebb hangon honvédeknek parancsnokokkal együtt. A harc-téren kiváló érdemeket szerzett vezérezeredest még aznap elutazott Székesfehérvárról.

— Hósi haal. Megrendült lélekkel vettük a következő gyász-hírt, amely városunkban is sok embernek szívét fogja mély fájdalommal eltöteni: Nemes Tömör Géza huszárezredes, a hadiízülményes vaskoronarend a katonai érdemkereszt és több más kitüntetés tulajdonosa, aki a háboru kitörése óta egyetlen fiával, Tömör Gyulával és Károly öccsével hősiesszen állta a háboru küzdelmét, aki a híres limanovai csata után az orosz-román fronton küzdött az az oláhok kiverésén; hirtelen támadt tüdőgyulladás következtében 50 esztendőskorában elhunyt. Hazahozták és a családi sírboltban teszik pihenőre. Gyula fia már régebben nyomtalanul eltűnt, Károly öccse pedig a Kárpátokban esett el. Özevgye, egyetlen leánya, Andrea, valamint testvérei, özv. Ábrányi Kornélné, Adorján Agostonné és Tömör János gyászolják és nagyon sokan siratják mint a legjobbak s legnemesebbek egyikét.

— A seregélyesi csecsemővédő bizottság működésének irányítására megjelent vasárnap a közszégen gróf Zichy Rafael egyesületi elnök Polló István egyesületi titkár kíséretében s ez alkalmával a bizottságnak átadta gróf Hadik János 200 koronás adományát.

— Felhívás. A Székesfehérvári központi Szeszfőző Szövetkezet közgyűlésének előkészítése végett sűrűs szükségünk van a belépésre eddig jelentkezett tagok névjegyzékére. Arra kérem tehát egy a helybeli mint a vidéki gyűjtővartókat, hogy az iverket minél előbb — de legkésőbb május 15-éig — küldjék be hozzám, Dr. Kövesy István, a szervező bizottság elnöke.

— Ideiglenes végrehajtó. A város polgármestere Havas Sándor bíró-sági végrehajtót három óra helyettes végrehajtónak nevezte ki a városhoz.

— Nem kell pap. A szabadkőmives nagyfőcékek érdekeit hordozó szociáldemokrata Népszavának ezekben a legnehezebb időkben is legnagyobb szenzációja, amellyel tele dicsékszi a világot, hogy sikerült két keresztény elvtárs koporsójától távolítani a papot: Mousny Géza vasesztergályos és Pákozdi Pál kovácsot földeltek el pap imája nélkül s a Népszava megjegyzi a két temetésről, hogy „pap nem látalankodott a koporsóknál”.

Értjük, hogy a vezetők, kik a keresztény vallás halál elleneségei, örülnek az ilyen sikernek. Ok ugyanis még most is a Darwin-Häckel-féle leszármazási-elvét vallják, mely szerint az ember az állatok ivadéka s ősapáik a fákön ugáltak; lélek nincs, a pára elszáll s mindennek vége. Miért ne legyen tehát végső tisztességük is olyan, mint fivéreiké s nővéreiké t. i. az elhullott állatoké: nem kell pap, elég a gyöpmésier, illetőleg egy szónok-elvtárs.

Másrészt öök nemcsak darvinisták, hanem zsidók is s innét van, hogy soba sem olvassuk, hogy Kohn Izrael, Kondor Jeremiás vagy Hosenudt Jakab elvtárs koporsójánál „a rabbi nem látalankodott”. És biztos, hogy Kunfi (Kohn) Zsigmond, Garami (Grün) Ernő, Weltner Jakab és Buchinger Manó urak porhüvelyé is a zsidó rabbi imádkozása mellett fog az enyészetlen átadni.

Urak, urak, jakabok és manók, ne csinálják ilyen nyíltan a dolgot, mert még utóbb a most még a zsidó farszalagon vezetett magyar munkásság is észbe kap s akkor lesz ám itt Jakab-futás, amilyent még nem látott a világ, mert hiszen a magyar munkásság a befejezett sok-sok tízezer korona szakszervezeti és pártadó fejében nem vallásellenes uszítást vár, ebből már volt elég, hanem az életünket, vérünket, velőnket kiuzsorozó s pennünket meztelenre vetkőztető bank- és egyéb tőke elleni erőteljes s nemcsak a lát-szátért vívott harcot, főleg mikor az uszítás sohasem megy a vezetők felekezete, hanem mindig csak a kath. egyház ellen.

— Eldcradó a Balatonon. — Azoknak, akik a kies Balatonon szándékoznak tölteni a nyarat, nem kell Lloyd George kiéheztetési politikájától félni. A Balatonai Szövetség a multak példáin okulva ötszáz holdnyi területen konyhakereszteti gazdaságot létesített. A rengeteg területen szakerőti becsles szerint annyi zöldség terem, hogy az összes balatonai fűrdő telepek igényeit bőségesen kielégíthetik. De a balatonmenti gazdaközönség is intenzívebb kerteskedést művel s így lehet mondani, hogy Magyarország az idei nyáron az előlegelőszaki a Balatonon fog nyaralni. Hiszi a picit. Emlék-szünk még a mult nyárra.

Blous-ujdonságok !

Crep, Grenadin, Voal, Selyem, Japonals Crepp de chine és főher közel hímzettetek nagy választék

Vermes áruházában.

Mit nem képzelnék rólunk. Hagymaország fővárosának, Makónak újságja a *Makói Független Újság* városi fűrdő létesítése mellett pergőül és hogy offenzívájával teljesen bevegye a városi tanács Przemyslójét, elmondja annak rendje és módja szerint, hogy más magyar városoknak mi csoda kitűnő közegészségi üzemük a fűrdő. A hatalmas, meddő, nagystűtő fűrdő. Azt írja, hogy másutt a legszebb épületek a városi fűrdők. Szinte büszkeségei az illető városnak. E városok között Székesfehérvárnak is kiuntető megfűtése jut, mert Makó szerint nekünk remek városi fűrdő van, 16 százalékos jövedelmez. No tessék! Minő hírtünk van nekünk arra alá hagymaországban. Mivé lesz a kanálison bűdösödő deszkabodévilágfűrdőnk, meg a Rózsakeri *ala* Szent Gellért gőzfűrdőnk. Ez a város disze és nagy jövedelmezőségű aranybányája. Hát csak hagyjuk meg a jó makójakat szép tévedésükben. Csak arra kérjük őket, Székesfehérvára jövet ne kívánják, hogy megmutassuk a városi fűrdőket. Nem szeretnénk illuzió-rontók lenni, no meg talán a kedvük is elmenne városi fűrdő létesítésétől. Pláne, ha megfűrdőnének a mi dögleletes illatu kanálisunkban. Bűdösebb ám ez, mint a makói hagyma. No de azért nem esünk kétségbe, ha fűrdővizitre jönnek hozzánk, mert van nekünk igazán gyönyörű, modern fűrdőnk, a városnak disze is. Az Árpád fűrdőt értjük. Kevés vidéki városban van annak mása. Csak hogy az nem a városé, hanem részvénytársaságé.

A papirus bejelentése. A magy. kir. ministerium 1505/1917 M. E. számú kormányrendeletével elrendelte, hogy mindennemű örölt, vagy bármilyen más feldolgozott paprika készletet az alábbiak szerint a Hadi Termény Részvénytársaságnak be kell jelenteni. Bejelentésre kötelezettek: mindazok a termelők, akik paprikát más mint saját háztartásukba való fogyasztás céljaira termelnek, ugyszintén mindazok (egyének jogi személyek és cégek, kereskedelmi vállalatok, szövetkezetek stb.) amelyek bármennemű paprikát továbbfeldolgozás, vagy nem közvetlen fogyasztás céljára való

továbbeladás céljára tartanak raktáron, valamint azok is, akik bármennemű paprikát más részére tartanak őrizetben (ide tartoznak: raktárak, vámraktárak, és közforgalmu közlekedési vállalatok raktárai is) még pedig mindennemű örölt vagy bármilyen más feldolgozott paprika készletek egész mennyisége tekintetében amennyiben együttesen 30 kg or meghalad. A paprika bejelentésére vonatkozó nyomtatványokat a Hadi Termény részvény társaság Fejér megyei kirendeltségénél (Budapest V. Sas utca 27) lehet beszerezni, s ott szóbeli vagy írásbeli kérdézősködéésre szívesen szolgálnak felvilágosítással.

Bojtorján hajszesz, korpásodás, hajhullás ellen; üvegeje 2 korona, Kapható Szűcs Róbert gyógyszerárában.

Színház.

Apollo mozgószínház hírei.

Apollo színház igazgatósága közli: A rejtélyes Zepplin minden jelenetében izgalmas, nagyhatású és feletté látványos detektív drámát mutat be csütörtökön az Apollo színház. Előadások fél 7 és fél 9 órakor rendes helyárák. Itt említjük meg, hogy az Apollo legközelebbi irodalmi filmakciója Jókai remek műve „Mire megvénülünk”

Önkéntes árverés.

A székesfehérvári 4729 számú tkvi betétben A. f. 1 sor 2939 hrszám alatt Schwetzer Miklós tulajdonánul felvett Olaj utca 56 házszám alatti ház és udvar 1917 évi május hó 13-án (vasárnap) d. e. 10 órakor irodamban (Szögyény ház I. em. 3 ajtó) önkéntes magánárverés útján eladatik. Érdeklődők irodamban előzőleg is felvilágosítást nyerhetnek.

Dr. Kisteleki Károly ügyvéd.

MEGHIVÓ.

A Székesfehérvári Központi Szeszifző Szövetkezet 1917. évi május hó 20. napján d. e. 10 órakor, a székesfehérvári belvárosi kath. kör üléstermében

közgyűlést

tart, s arra a már jelentkezett aláíró tagokat és a még jelentkezni szándékozókat meghívja

Székesfehérvár, 1917. május hó 8.

az aláírók nevében:

Dr. Kövessy István,

a Székesfehérvári Központi Szeszifző Szövetkezet szervező bizottságának elnöke.

A KÖZGYŰLÉS NAPIRENDJE:

1. A közgyűlési elnök megválasztása.
2. A jelentkezett tagok, illetve aláírók számának, az üzletrészek mennyiségének és a terület holdjainak megállapítása és határozat a szövetkezet megalakítása iránt.
3. Az alapszabályok megállapítása és jóváhagyása.
4. A megállapított alapszabályok értelmében az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.
5. A szeszifző engedélyezése iránt kérvény bejelentése.
6. Előleges indítványok.

Nyomat az Fejérmegyei Könyvtársaság, Székesfehérvárott

APRÓHIRDETÉSEK.

Sás-utca 36. számú házban egy utcai és egy udvari lakás mellék-beliiségekkel együtt augusztus 1 re kiadó. Tutakozódni lehet Szűcs Istvánnal Nádor utca Adria biztosító társulat.

Egy pár egészen új bagaria bór csizma és egy revolver börtokban eladó. Budai ut 23. sz. emeleten.

Egy borjas tehén Csorda-utca 7. szám alatt eladó.

Egy élő tehén. eladó, Olaj-utca 19.

Egyes dűlőben egy buzafölde vetéssel együtt eladó. Tudakozódni Palotai-utca 63. szám alatt lehet.

Építkezéshez 14 ablak zsalu, keményfa ducok, szárnyas és keresztajtók eladók. Budai-ut 6.

Egy fiu tanulónak felvétetik, Pete műteremben.

Uránia színház.

Szerdén és csütörtökön. május hó 9 és 10-én:

A SIRON TUL

vagy a gárdaezred tisztje.

Dráma 3 felvonásban.

Szép kiegészítő műsor.

Előadások fél 7 és fél 9 kor.

Rendes helyárák.

Apollo - színház.

Csütörtökön, május 10-én:

Egynapos szenzációs műsor!

A REJTÉLYES ZEPPELIN

Látványos detektívdráma 4 felv.

Nagyszabasu kiegészítő műsor.

Rendes helyárák.

Előadások fél 7 és fél 9 órakor.

LEGKÖZELEBB:

MIRE MEGVÉNÜLÜNK

Jókai remekműve filmen.

Pikkoló gyerek felvétetik a Vörösmarty kávéházban. Fejes saláta, krizantim- és salátapalánta kapható, Szécheny u. 26. sz. a.

Alkalmos könyvajándékok.

a Szociális Missziótársulat kiadásában megjelent:

Dr. Prohászka püspök: „Elmélkedések az Evangéliumról” című műnek bővített és 10 kislaku kötetre osztott kiadása.

- 1. Rorátie coeli vaszonkötetben 2— K.
- 2. Gloria in Exelsis vásonkötésben 2— K
- 3. Jordán partjától Táborhegyig 3— K
- 4. Táborhegytől Bethániáig 2:20 K
- 5. Bethániától a Golgotháig 2— K
- 6. A keresztfa alatt 2— K
- 7. A feltámadott nyomában 2:40 K
- 8. A Szépszeretet Anyja 2— K
- 9. A pánkösdí lélek 1:60 K
- 10. A tulviliág tornácaiban 1:40 K

Januártól kezdődőleg tekintettel a fenneltelt nyomdaárakra könyvek árát 20 százalékkal felemljük. Itt jelent meg Foerster tanár alatt felsorolt 2 világhírű műve: Az élet művészete kötet 4:40 K füzve 3— K „ „ jellem 3:20 K „ „ kötet 4:50 K

Kapható a Szociális Missziótársulat kiadóhivatalában (V. Gizella tér 3.) és minden nagyobb könyvkereskedésben.

Felsőkirálysor 20. számú két utcára nyílló

KERESZT HÁZ

két nagy házhelyiel az udvarban külön épített

LAKÓHÁZ

mellékkeliségekkel, épített sertésólakka), épített felszerekkel, kukoricagórékkal,

1.400 □-ös belsőtelekkel

akár nagy gazdálkodás, akár üzleti célra alkalmas,

külön egy ázhelyiel is szabadkőzből eladó.

ÉRTESITÉST UGYANOTT.

A MAGYAR KÖNYVPIACON

ORSZÁGOS FELTŰNÉST KELTETT

Dr. Vass József könyve:

Szent Ágoston vallomásai. CSINOS, IZÉSES KIÁLLÍTÁSBAN a kétkötetes szép mű 6 koronáért

Horváthné és Rónayné könyvkereskedésében kapható. Kossuth-u.

Az első kiadás csaknem teljesen elfogyott.